

Отримання нового науково-практичного результату – головний блок дослідження. Він безпосередньо пов'язаний із загальнотеоретичними і аналітичними частинами дисертаційної роботи і визначає рамкові межі рекомендацій. Розвиток теоретичних положень кластеризації і аналітична частина роботи здійснюється насамперед у напрямку створення науково-інформаційної бази обґрунтування системи методів формування економічної політики у сфері кластеризації. Конкретизація методологічних положень для потреб економіки України здійснена у проривних напрямках проведення реформ. Відповідно до мети і завдань дисертації нами обрані дві проблеми: визначення точок зростання і платформ у національній програмі кластеризації та обґрунтування напрямків підвищення ролі кластерів у переході України до економіки знань.

Дослідження форм кластеризації, як кожна наукова робота, потребує системного підходу. Це – основа досягнення мети. Проте, кластерна проблематика має своєю особливістю те, що як у Європейському Союзі, США, так і в Україні відсутній статистичний облік у розрізі кластерів. Такий стан інформаційного забезпечення спонукає до ширшого використання узагальнень, що здійснюються державними, приватними та науковими організаціями. Ці узагальнення мають доповнюватися особистими узагальненнями, що здійснюються шляхом накопичення інформації по окремих кластерах.

В економічних дослідженнях частіше керуються тими рисами системи, наповнення якої складається з комплексу елементів, що взаємодіють між собою і спроможні як посилювати, так і гальмувати розвиток. Варто послатися на А. Гальчинського, який вважає, що «система – це внутрішньо організована структура – система систем, що виступає як засіб досягнення певної (системної) мети, має специфічні механізми самозбереження і енергію саморозвитку, підпорядковується власній логіці історизму та іманентним законам»¹⁷.

У рамках системного підходу мають застосовуватися методи, що можуть бути достатніми для вирішення завдань дисертації. У дослідженнях кластерів виправдали себе такі методи як історико-логічний, аналізу і синтезу, порівнянь, картографічний. Вони дають необхідні результати і в дослідженні кластерних форм, хоча ними не можна обмежувати науковий пошук. Для досягнення мети дисертаційного дослідження доцільно використовувати статистичні прийоми групування, класифікації, графічного зображення, синтезу і вибірки та абстрактно-логічний.

МАКСИМ КУРИЛЯК

РЕГІОНАЛЬНИЙ РОЗВИТОК ТА ТЕОРЕТИЧНІ ПІДХОДИ ДО ЙОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Останніми роками відбуваються процеси зростання зацікавленості до людського капіталу та його якості у дослідженнях впливу наукоємних виробництв на нерівномірність регіонального розвитку. В економічній літературі поширена концепція відносно того, що конкурентоспроможність регіонів визначається їх більшою здатністю до залучення якісного людського капіталу [1; 2]. Ця концепція обґрунтовується тим, що важливість виробництва заснованого на знаннях і креативності та людського капіталу сьогодні грає ключову роль у регіональній політиці і плануванні у багатьох розвинутих капіталістичних суспільствах [3]. Проте, варто зауважити, що дослідники при цьому враховують переважно тенденції, які притаманні для економіки великих міст. Зрозуміло, що при такому теоретико-методологічному підході поза сферою досліджень залишаються маленькі міста та територіальні утворення, розвиток яких має свої особливості. В наслідок такого підходу сформувалася певна теоретична асиметрія, що гальмує формування цілісної концепції для розробки регіональної політики.

¹⁷ Гальчинський А. С. Економічна методологія. Логіка оновлення: Курс лекцій / А. С. Гальчинський. – К.: «Адеф-Україна», 2010. – С. 99.

З нашої точки зору, подальший розвиток теорії регіонального розвитку повинен орієнтуватися на забезпечення наукових основ переходу регіонів різного типу та рівня розвитку на постіндустріальні види виробництва. При цьому мають бути насамперед вирішені проблеми трансформації традиційних виробництв, що розміщені переважно у малих та відсталих регіонах, до сучасних підприємств постіндустріального типу. Саме в цих регіонах можлива поява найбільш сприятливих умов для розвитку сучасних видів виробництв. Особлива увага при цьому повинна бути приділена формуванню бізнес-клімату для створення і розвитку малих і середніх підприємств.

У загально-регіональному аспекті потребують розробки методи оцінки значення розміру регіону на здійснення змін у промислових структурах, підвищенні якості вмінь людського капіталу. Як свідчить досвід 288 регіонів Швеції, з цією метою можуть бути успішно використані моделі зростання купівельної спроможності та зайнятості методом найменших квадратів (ОНК).

Аналіз наукових публікацій свідчить про необхідність подальшого розвитку теорії просторової економіки в напрямках пошуку форм і методів розвитку невеликих регіонів на основі постіндустріальних локальних факторів, пов'язаних з урбанізацією економіки [4]. З цих позицій можна очікувати вирішення теоретичних проблем просторового розвитку за межами густонаселених міських районів.

З огляду на завдання проведення регіонального розвитку в Україні насамперед потребують теоретичного осмислення напрямки реформування, що забезпечують розробку антикризового механізму. Він має включати впровадження в політичну та економічну системи країни універсальних цінностей, які вироблені після Другої світової війни і у своїй основі почерпнуті з європейської культури. Головні з них – верховенство права, економічна і політична конкуренція. При цьому, реформа регіонального розвитку торує, по суті, найкоротший шлях виходу з кризи, зміцнення економічної бази та підвищення конкурентоспроможності регіонів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Glaesar E. L. *Growth in cities* / [Glaesar E. L., Kallal H. D., Scheinkman J. A., Shleifer A]. – “*Journal of Political Economy*”, 1992. – № 100. – P. 1126–1152.
2. Glaesar E. L. *Cities, information and economic growth* / Glaesar E. L. // *Cityscape*. – 1994. – № 1. – P. 9–14.
3. *Strategies for Creative Spaces: Lessons Learned [Electronic source]* / Evans G., Ford J., Gertler M.S., Tesolin L., Weinstock S. // London Development Agency. – 2006. Mean of access: <http://www.citiesinstitute.org/projects/creative-spaces-strategies-for-creative-cities.cfm>.
4. *Nordic city regions in the creative class debate – putting the creative class thesis to a test* / [Andersen K. V., Hansen H. K., Isaksen A., Raunio M.] – “*Industry and Innovation*”. 2010. – № 17 – P. 215–240.

ІГОР ЛІЩИНСЬКИЙ

МОДЕЛІ РЕГУЛЮВАННЯ РИНКУ ЦІННИХ ПАПЕРІВ РОЗВИНУТИХ КРАЇН

Впродовж останніх десятиліть на світовому ринку цінних паперів відбулися значні структурні зрушення, які значною мірою трансформували специфіку та умови його функціонування. При цьому визначено нові напрями, за якими буде розвиватися світовий ринок цінних паперів. До основних тенденцій, що визначають особливості функціонування ринку цінних паперів, слід віднести: інтернаціоналізацію, глобалізацію та регіоналізацію ринку; підвищення рівня організованості та посилення державного контролю; комп'ютеризацію ринку цінних паперів; нові інструменти торгівлі; посилення заходів безпеки функціонування ринку.